

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/1032 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 29 юни 2022 година****за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Въпреки че в миналото са се случвали краткосрочни прекъсвания на доставките на газ, съществуват няколко фактора, които разграничават ситуацията през 2022 г. от предишните кризи, свързани със сигурността на доставките на газ. Ескалацията на руската военна агресия срещу Украйна доведе от февруари 2022 г. насам до безпрецедентно увеличение на цените. Тези увеличения на цените вероятно коренно ще променят стимулите за запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ в Съюза. В настоящата геополитическа ситуация не може да се изключат допълнителни прекъсвания на доставките на газ. Такива прекъсвания на доставките биха могли да навредят сериозно на гражданите и на икономиката на Съюза, тъй като Съюзът е все още до голяма степен зависим от външни доставки на газ, които конфликтът може да засегне.
- (2) Характерът и последиците от неотдавнашните събития са пълномасщабни и обхващат целия Съюз, и поради това изискват всеобхватен отговор на Съюза. Отговорът следва да приоритизира мерките, които могат да повишат сигурността на доставките на газ на равнището на Съюза, и по-специално доставките на газ по отношение на защитените клиенти. Икономите на енергия и енергийната ефективност са ключови фактори, допринасящи за постигането на тази цел. Поради това е от решаващо значение Съюзът да действа координирано, за да се избегнат потенциалните рискове, произтичащи от евентуално прекъсване на доставките на газ, без да се засяга правото на държавите членки да избират между различни енергийни източници и общата структура на енергийните си доставки, в съответствие с член 194 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).
- (3) Подземните съоръжения за съхранение на газ допринасят за сигурността на доставките на газ, а добре запълнените подземни съоръжения за съхранение на газ предпоставят сигурни доставки на газ, като осигуряват допълнителни доставки на газ в случай на повишено потребление или на прекъсвания в доставките. Тъй като прекъсвания на доставките по газопроводите могат да настъпят по всяко време, следва да се въведат мерки по отношение на степента на запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ в Съюза, за да се гарантира сигурността на доставките на газ през зимата на 2022–2023 г.
- (4) С Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ беше въведен механизъм за солидарност, като инструмент за смекчаване на последиците от сериозна извънредна ситуация в рамките на Съюза, при която доставките на газ за защитени по линия на солидарността клиенти, като основна необходимост за сигурността и необходим приоритет, са изложени на риск в дадена държава членка. В случай на извънредна ситуация в Съюза, една незабавна реакция гарантира, че държавите членки са в състояние да осигурят засилена защита на клиентите.

⁽¹⁾ Становище от 18 май 2022 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 23 юни 2022 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 28 юни 2022 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

- (5) Въздействието на руската военна агресия срещу Украйна показва, че съществуващите правила за сигурност на доставките не са адаптирани към внезапни големи промени в геополитическата ситуация, при която недостигът на доставки и върховите цени могат да се дължат не само на повреди по инфраструктурата или крайно неблагоприятни метеорологични условия, но и на преднамерени значими събития и продължителни или внезапни прекъсвания на доставките. Поради това е необходимо да се обърне внимание на внезапно много нарасналите рискове, произтичащи от текущите промени в геополитическата ситуация, включително чрез диверсифициране на енергийните доставки на Съюза.
- (6) Въз основа на анализа на Комисията, наред с другото, на адекватността на мерките за гарантиране на доставките на газ и на засиления анализ на готовността за справяне с рискове в целия Съюз, извършен през февруари 2022 г. от Комисията и Координационната група по природния газ („КГПГ“), създадена с Регламент (ЕС) 2017/1938, всяка държава членка следва принципно да гарантира, че до 1 ноември всяка година подземните съоръжения за съхранение на газ, разположени на нейна територия и пряко свързани с пазарна зона на въпросната държава членка, са запълнени най-малко на 90 % от капацитета им на равнище държава членка (цел за запълване), със серия от междинни цели за всяка държава членка през май, юли, септември и февруари (график на запълване) на годината, която следва. Някои държави членки, които имат значителен подземен капацитет за съхранение, биха били непропорционално засегнати от задължението за постигане на целта за запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ на тяхна територия. За да се отрази това положение, задължението за запълване на техните подземни съоръжения за съхранение на газ следва да бъде намалено до 35 % от тяхното средно годишно потребление на газ през последните пет години. Това не следва да засяга задължението на другите държави членки да допринасят за запълването на съответните си подземни съоръжения за съхранение на газ. Държавите членки следва да могат да решат, при определени условия, да изпълнят частично целта за запълване чрез отчитане на запасите от втечен природен газ (ВПГ), съхранявани в съоръжения за ВПГ. Целите за запълване са необходими, за да се гарантира, че потребителите в Съюза са адекватно защитени срещу недостиг в доставките. За 2022 г. следва да се прилагат по-ниска цел за запълване, равна на 80 %, и по-малък брой междинни цели, като се има предвид, че настоящият регламент ще влезе в сила след началото на сезона на запълване с газ и че държавите членки ще разполагат с ограничено време за изпълнението му.
- (7) При запълване на своите съоръжения за съхранение държавите членки следва да се стремят да диверсифицират своите доставчици на газ с оглед намаляване на зависимостта си, когато това може да застраши сигурността на енергийните доставки или основните интереси на Съюза или на държавите членки в областта на сигурността.
- (8) Всяка година, считано от 2023 г., следва да се извършва специално мониторинг на съхранението на газ от февруари, за да се избегне бързото изтегляне на газ от подземното съоръжение за съхранение на газ в средата на зимата, което може да създаде преизвикателства за сигурността на доставките преди края на зимата. Графиците на запълване следва да дадат възможност за непрекъснат мониторинг през целия сезон на запълване.
- (9) Всяка година, считано от 2023 г., всяка държава членка с подземни съоръжения за съхранение на газ следва да предаде на Комисията в обобщен вид проект на график на запълване за тези съоръжения на нейна територия, пряко свързани с нейната пазарна зона. Като отчита оценката на КГПГ, Комисията следва да вземе решение за определяне на графика на запълване за всяка държава членка по начин, който не нарушава неоправдано конкурентната позиция на подземните съоръжения за съхранение на газ в тази държава членка в сравнение с такива съоръжения, намиращи се в съседни държави членки.
- (10) За да се определи графикът на запълване, считано от 2023 г., на всяка държава членка с подземни съоръжения за съхранение на газ, въз основа на проектографика на запълване, предаден от всяка държава членка, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета (*).
- (11) Графикът на запълване за всяка държава членка с подземни съоръжения за съхранение на газ следва да включва поредица от междинни цели и следва да се основава на средния процент на запълване през предходните пет години на тази държава членка. За държавите членки, за които целта за запълване е намалена до 35 % от тяхното средно годишно потребление на газ, междинните цели на графика на запълване следва да бъдат съответно намалени.

(* Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (12) Когато държава членка не може да постигне навреме целта за запълване поради технически проблеми, като например проблеми, свързани с газопроводите, достигащи до подземните съоръжения за съхранение на газ, или със съоръженията за нагнетяване, на държавата членка следва да се позволи да постигне целта за запълване на по-късен етап. Въпреки това, всяка цел за запълване следва да бъде постигана възможно най-скоро, доколкото е технически възможно, и, във всеки случай, не по-късно от 1 декември на съответната година, за да се гарантира сигурността на доставките на газ за зимния период.
- (13) Възможно е държава членка да не е в състояние да постигне целта за запълване или междинната цел поради извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза, като например когато доставките на газ са недостатъчни, както посочено в член 11, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2017/1938, която Комисията е обявила по искане, в зависимост от случая, на една или повече държави членки, които са обявили национална извънредна ситуация по смисъла на посочения регламент. Поради това целите за запълване, включително целта за споделяне на тежестта, не следва да се прилагат, когато и докато Комисията е обявила извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза съгласно член 12 от посочения регламент.
- (14) За да гарантират, че няма отклонение от графици на запълване, компетентните органи следва да извършват непрекъснат мониторинг на степените на запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ. Прямо графици на запълване следва да се прилага толеранс от пет процентни пункта. Когато степента на запълване на държава членка е с повече от пет процентни пункта по-ниска от степента в нейния график на запълване, компетентният орган следва незабавно да предприеме ефективни мерки за увеличаването ѝ. Държавите членки следва да информират Комисията и КППГ относно тези мерки.
- (15) Значителното и трайно отклонение на държава членка от нейния график на запълване може да застраши достатъчните степени на запълване и целта за запълване, които са необходими за гарантиране на сигурността на доставките на газ в Съюза в дух на солидарност. В случай на такова значително и трайно отклонение от графика на запълване или на отклонение от целта за запълване, Комисията следва да разполага с правомощието да предприема ефективни мерки за избягване на проблеми със сигурността на доставките на газ, произтичащи от незапълнени съоръжения за съхранение. Когато взема решение относно подобни ефективни мерки, Комисията следва да взема предвид конкретната ситуация в съответната държава членка, като например големината на подземните съоръжения за съхранение на газ спрямо вътрешното потребление на газ или значението на подземните съоръжения за съхранение на газ за сигурността на доставките на газ в региона и всички съществуващи съоръжения за съхранение на ВПП. Тъй като настоящият регламент ще влезе в сила след началото на сезона на запълване през 2022 г., при всички мерки, предприети от Комисията за преодоляване на отклонения от графика на запълване за 2022 г., следва да се вземе предвид ограниченото време за изпълнение на настоящия регламент на национално равнище. Комисията следва да гарантира, че мерките не надхвърлят необходимото за гарантиране на сигурността на доставките на газ, без да се създава непропорционална тежест за държавите членки, участниците на газовия пазар, операторите на системи за съхранение или потребителите.
- (16) Държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират постигане на целите за запълване. Правейки това те следва да се стремят да използват пазарни решения като първи мерки, когато това е възможно, за да се избегнат ненужни смущения на пазара. Държавите членки следва да могат да изберат да определят по-висока цел за запълване, така че Съюзът да може да се стреми да постигне колективно запълване на 85 % от капацитета на подземните съоръжения за съхранение на газ в Съюза за 2022 г. С оглед на различните регулаторни режими, които вече са въведени в много държави членки в подкрепа на запълването на съоръженията за съхранение, не следва да се въвежда специален инструмент за постигане на графика на запълване или на целта за запълване. Държавите членки следва да могат да решават кой инструмент е най-подходящ в националните им системи, при условие че са спазени определени условия. Следователно държавите членки или компетентните регулаторни органи следва да имат възможността да определят от кои участници на пазара да се изиска да осигурят запълването на подземните съоръжения за съхранение на газ. Те следва също така да могат да решат дали регулаторни средства като мерките за задължаване на притежателите на капацитет да освобождават неизползван капацитет, които са възможни съгласно действащите правила на пазара на Съюза, са достатъчни за гарантиране постигането на целите за запълване, или дали са необходими финансови стимули или тарифни отстъпки за съхранение. Ако държава членка налага задължение на доставчиците на газ за защитени клиенти на нейна територия, да съхраняват газ в подземни съоръжения за съхранение на газ, количеството съхраняван газ следва да се определя въз основа на количеството природен газ, доставено на тези защитени клиенти. Държавите членки следва да координират помежду си и използват инструменти като платформи за закупуване на ВПП, за да увеличат максимално използването на ВПП за запълване на съоръженията за съхранение. Освен това държавите членки следва да намалят инфраструктурните и регулаторните пречки пред споделянето използване на ВПП за запълване на съоръженията за съхранение.
- (17) В Съобщението на Комисията от 8 март 2022 г., озаглавено „REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени“ е пояснено, че правото на Съюза дава възможност на държавите членки да предоставят помощ на доставчиците съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, за да се гарантира запълването на съоръженията за съхранение, например под формата на гаранции („двупосочен договор за разлика“).

- (18) Всички мерки, предприети от държавите членки, за гарантиране на запълването на подземни съоръжения за съхранение на газ, включително условията, които трябва да бъдат наложени за запълването въз основа на поделене на тежестта, и условията, които трябва да бъдат наложени за изтеглянето на газ от подземни съоръжения за съхранение на газ, следва да бъдат необходими, ясно определени, прозрачни, пропорционални, недискриминационни и проверими и не следва да нарушават неоправдано конкуренцията или правилното функциониране на вътрешния пазар на газ, нито да застрашават сигурността на доставките на газ на други държави членки или на Съюза. По-специално, такива мерки не следва да водят до засилване на господстващото положение или до неочаквано големи печалби за предприятията, които контролират подземните съоръжения за съхранение на газ, или са резервирали, но не са използвали капацитет за съхранение.
- (19) Ефективното използване на съществуващата инфраструктура, включително капацитет за трансграничен пренос, подземните съоръжения за съхранение на газ и съоръженията за ВПГ, е важно за гарантиране на сигурността на доставките на газ в дух на солидарност. Отворените енергийни граници са от ключово значение за сигурността на доставките на газ, включително във времена на прекъсване на доставките на газ на национално равнище, регионално равнище или на равнището на Съюза. Поради това мерките, предприети за осигуряване на запълването на подземните съоръжения за съхранение на газ, не следва да блокират или ограничават трансграничните капацитети, разпределени в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията ⁽⁵⁾. Освен това държавите членки следва да гарантират, че съхраненият газ остава на разположение, включително за съседните държави членки и при обявяване на извънредна ситуация, съгласно посоченото в член 11, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2017/1938.
- (20) Задължението за съхранение има вероятност да наложи финансова тежест на засегнатите участници на пазара в тези държави членки, които имат съответните подземни съоръжения за съхранение на газ на своята територия, докато повишаването на нивото на сигурност на доставките на газ има за цел да бъде от полза за всички държави членки, включително за тези, които нямат подземни съоръжения за съхранение на газ. За да се сподели тежестта от осигуряването на достатъчно запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ в Съюза, за да се гарантира сигурността на доставките на газ, в дух на солидарност, държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ следва да използват подземни съоръжения за съхранение на газ в други държави членки. В случай че държава членка няма взаимосвързаност с други държави членки или ако ограниченият капацитет за трансграничен пренос на държава членка или други технически причини правят невъзможно използването на подземни съоръжения за съхранение на газ в други държави членки, това задължение следва да бъде съответно намалено.
- (21) Държавите членки, които не разполагат с подземни съоръжения за съхранение на газ, следва да гарантират, че участниците на пазара в рамките на тези държави членки разполагат с договорености в държавите членки, които имат такива съоръжения, с които се осигурява използването до 1 ноември на обема за съхранение, съответстващи на най-малко 15 % от тяхното средно годишно потребление на газ през последните пет години. Въпреки това, държавите членки, които не разполагат с подземни съоръжения за съхранение на газ, следва също да могат да разработят алтернативен механизъм за споделяне на тежестта с една или повече държави членки, които имат подземни съоръжения за съхранение на газ. Следва също да се вземат предвид и други съществуващи еквивалентни мерки за гарантиране на сигурността на доставките на газ, когато се разглежда механизъмът за споделяне на тежестта като едно равностойно задължение във връзка с горивата, различни от природния газ, включително нефт, когато са изпълнени определени условия. Държавите членки следва да уведомят Комисията за такива алтернативни механизми за споделяне на тежестта и да докажат техническите ограничения и еквивалентността на предприетите мерки.
- (22) Мерките, чрез които държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ споделят тежестта на задължението за съхранение с държави членки, които имат подземни съоръжения за съхранение на газ, е възможно на свой ред да оказват финансово въздействие върху съответните участници на пазара. Поради това на държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ следва да бъде разрешено да предоставят финансови стимули или компенсации на участниците на пазара за недостатъчни приходи или за разходите, произтичащи от наложените им задължения, които не могат да бъдат покрити от приходи. Ако такива мерки се финансират чрез налог, този налог не следва да се прилага за трансгранични точки за междусистемно свързване.
- (23) Ефективният мониторинг и докладване са от основно значение за оценката на характера и степента на рисковете, свързани със сигурността на доставките на газ, и за избора на подходящи мерки за противодействие на такива рискове. По време на периода на запълване операторите на подземни съоръжения за съхранение на газ следва да докладват ежемесечно на компетентните органи за степента на запълване. Собствениците и операторите на подземни съоръжения за съхранение на газ също се насърчават редовно да въвеждат в централна платформа за докладване капацитета и степента на запълване за всяко подземно съоръжение за съхранение на газ.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопрепосни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (ОВ L 72, 17.3.2017 г., стр. 1).

- (24) Компетентните органи играят важна роля в мониторинга на сигурността на доставките на газ и осигуряват баланс между сигурността на доставките на газ и разходите за потребителите, произтичащи от мерките. Компетентният орган на всяка държава членка или друго образувание, определено от държавата членка, следва да наблюдава степента на запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ на нейната територия и да докладва резултатите на Комисията. Комисията следва да може също, когато е целесъобразно, да покани Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) да окаже съдействие при мониторинга.
- (25) От съществено значение е оценката на риска съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938 да отчита всички рискове, които могат сериозно да засегнат сигурността на доставките на газ. За тази цел при основания на риска подход за оценка на сигурността на доставките на газ и при установяването на превантивни и смекчаващи мерки следва да се вземат предвид и сценариите за пълно прекъсване на единствен източник на доставка. За да се гарантира максимална готовност, така че да се избегне прекъсване на доставките на газ и да се смекчат последиците от него, общата оценка на риска и националните оценки на риска следва да се извършват, като се вземат предвид тези сценарии. Това ще даде възможност за координиране на мерките за смекчаване на последиците от извънредна ситуация и оптимизиране на ресурсите, за да се гарантира непрекъснатост на доставките при условия на пълно прекъсване на доставките.
- (26) Ролята на КППГ следва да бъде засилена с изричен мандат за мониторинг на резултатите на държавите членки и за разработване на най-добри практики във връзка със сигурността на доставките на газ. Поради това Комисията следва да докладва редовно на КППГ, която следва да подпомага Комисията при мониторинга на целите за запълване и при осигуряването на постигането на целите за запълване.
- (27) КППГ действа като основен съветник на Комисията за улесняване на координацията на мерките за сигурност на доставките, като подпомага Комисията по всяко време и по-специално в случай на криза. Според необходимостта, за да се гарантира максимална готовност и да се улесни бързият обмен на информация, Комисията ще свика незабавно състава на КППГ за управление на кризи в очакване на евентуална криза. Съставът на КППГ за управление на кризи следва да бъде на разположение, за да подпомага Комисията толкова дълго, колкото е необходимо. За тази цел КППГ следва да поддържа канали за комуникация с държавите членки и всички съответни участници на пазара относно сигурността на доставките на газ, както и да събира информация, свързана със сигурността на доставките на газ, на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза.
- (28) Секторът на системите за съхранение е от голямо значение за Съюза, за неговата сигурност на енергийните доставки и за неговите други основни интереси по сигурността. Съответно подземните съоръжения за съхранение на газ се считат за критична инфраструктура по смисъла на Директива 2008/114/ЕО на Съвета ⁽⁶⁾. Държавите членки се насърчават да вземат предвид мерките, въведени с настоящия регламент в своите национални планове в областта на енергетиката и климата и в докладите за напредъка, приети съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾.
- (29) Необходими са допълнителни предпазни мерки в мрежата на системите за съхранение, за да се избегнат заплахи за обществения ред и обществената сигурност в Съюза или за благосъстоянието на гражданите на Съюза. Държавите членки следва да гарантират, че всеки оператор на система за съхранение, включително такъв оператор на система за съхранение, който е контролиран от оператори на газопрепосни системи, е сертифициран от националния регулаторен орган или друг компетентен орган, определен от държавата членка, за да се гарантира, че влиянието върху операторите на системи за съхранение не застрашава сигурността на енергийните доставки или други основни интереси в областта на сигурността в Съюза или в някоя от държавите членки. За анализа на възможните рискове за сигурността на енергийните доставки координацията между държавите членки при оценката на сигурността на енергийните доставки е важна. Тази оценка не следва води до дискриминация между участниците на пазара, а следва да е в пълно съответствие с принципите на добре функциониращ вътрешен пазар. За да се намали бързо рискът от ниска степен на запълване, това сертифициране следва да се приоритизира и да се извършва по-бързо за по-големите подземни съоръжения за съхранение, които наскоро са били запълвани постоянно в ниска степен, така че да се гарантира, че потенциалните проблеми със сигурността на доставките, свързани с контрола върху такива големи съоръжения за съхранение, могат да бъдат изключени или по възможност коригирани. Като се има предвид, че средната степен на запълване през последните шест години на всички подземни съоръжения за съхранение в Съюза към 31 март е 35 % от максималния им капацитет, прагът за определяне на необичайно ниско ниво на запълване през март 2021 г. и март 2022 г. следва да бъде определен на 30 %.

⁽⁶⁾ Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 година относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

- (30) Националните регулаторни органи или друг компетентен орган, определен от съответните държави членки (за всеки от тези случаи „сертифициращ орган“) следва да отказват сертифициране, ако стигнат до заключението, че лице, което пряко или непряко контролира или упражнява някакви права върху оператора на системата за съхранение, може да застраши сигурността на енергийните доставки или някакъв друг основен интерес за сигурността на национално или регионално равнище, или на равнището на Съюза. При извършването на тази оценка сертифициращият орган следва да вземе предвид търговските взаимоотношения, които могат да окажат отрицателно въздействие върху стимулите и способността на оператора на система за съхранение да запълни подземното съоръжение за съхранение на газ, както и международните задължения на Съюза и всякакви други специфични факти и обстоятелства по случая. За да се гарантира последователното прилагане на правилата за сертифициране в целия Съюз, спазването на международните задължения на Съюза, солидарността и енергийната сигурност в рамките на Съюза, сертифициращият орган следва да отчита в максимална степен становището на Комисията, когато взема решения относно сертифицирането, включително като преразгледа проекта на решението си, когато е целесъобразно. Когато сертифициращ орган откаже сертифициране, той следва да има правомощието да изиска от всяко лице да се освободи от дяловото участие или правата, които има върху собственика на система за съхранение или оператора на система за съхранение, както и да определи срок за такова освобождаване, да разпoredи всякакви други подходящи мерки, за да гарантира, че това лице не може да упражнява контрол или права върху този собственик на система за съхранение или оператор на система за съхранение, а също така, да вземе решение за подходящи компенсаторни мерки. Всяка мярка, предприета в решението за сертифициране, насочена към справяне с рискове за сигурността на доставките на газ или други основни интереси в областта на сигурността, следва да бъде необходима, ясно определена, прозрачна, пропорционална и недискриминационна.
- (31) Настоящият регламент защита основните права и спазва принципите, признати по-специално от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). По-специално той защита правото на лицата да не бъдат лишени от собственост, освен в обществен интерес, в предвидените от закона случаи и условия, срещу справедливо и своевременно обезщетение за претърпените вреди, както е предвидено в член 17 от Хартата, и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, предвидено в член 47 от Хартата.
- (32) Ако на предприятията се налага да купуват повече газ, когато цената на този газ е по-висока, това може допълнително да повиши цените. Поради това регулаторните органи следва да могат да прилагат отстъпка в размер до 100 % към входните и изходните тарифи за преносен и разпределителен капацитет към и от съоръженията за съхранение, както към подземни съоръжения за съхранение на газ, така и към съоръжения за ВПГ, което прави съхранението по-привлекателно за участниците на пазара. Националните регулаторни органи и органите за защита на конкуренцията се насърчават също така да използват своите правомощия, за да изключат ефективно неоправдани увеличения на тарифите за съхранение.
- (33) С оглед на настоящите извънредни обстоятелства и несигурността, свързана с бъдещите промени в геополитическата ситуация, държавите членки се насърчават да постигнат целите за запълване възможно най-бързо.
- (34) Като се има предвид непосредствената опасност за сигурността на доставките на газ, породена от руската военна агресия срещу Украйна, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след публикуването му. Поради изключителния характер на настоящите обстоятелства някои разпоредби, въведени с настоящия регламент, следва да се прилагат само до 31 декември 2025 г.
- (35) Настоящият регламент следва спешно да стане част от достиженията на правото на Енергийната общност в съответствие с Договора за създаване на Енергийна общност, подписан в Атина на 25 октомври 2005 г. и влязъл в сила на 1 юли 2006 г.
- (36) Следователно Регламент (ЕС) 2017/1938 и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾ следва да бъдат съответно изменени.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2017/1938

Регламент (ЕС) 2017/1938 се изменя, както следва:

- 1) В член 2 се добавят следните точки:

⁽⁸⁾ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

- „(27) „график на запълване“ означава поредица от междинни цели за подземни съоръжения за съхранение на газ за всяка държава членка, както са включени в приложение Ia, за 2022 г. и за следващите години, определени в съответствие с член 6а;
- (28) „цел за запълване“ означава обвързваща цел за степента на запълване на общия капацитет на подземните съоръжения за съхранение на газ;
- (29) „стратегически резерв“ означава подземно съхранение или част от подземно съхранение на невтечен природен газ, който е закупен, управляван и съхраняван от операторите на преносни системи, от образувание, определено от държавите членки, или от предприятие, и който може да бъде освободен само след предварително уведомление или разрешение на публичен орган, и като цяло се освобождава в случай на:
- а) сериозен недостиг на доставките;
 - б) прекъсване на доставките: или
 - в) обявяване на извънредна ситуация съгласно посоченото в член 11, параграф 1, буква в);
- (30) „балансиращ запас“ означава невтечен природен газ, който е:
- а) закупен, управляван и съхраняван подземно от оператори на газопреносни системи или от образувание, определено от държавата членка, изключително за изпълнение на функциите на оператори на газопреносни системи и за целите на сигурността на доставките на газ; и
 - б) освобождаван само когато е необходим за поддържане на експлоатацията на системата при сигурни и надеждни условия в съответствие с член 13 от Директива 2009/73/ЕО и с членове 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 312/2014;
- (31) „подземно съоръжение за съхранение на газ“ означава съоръжение за съхранение съгласно определението в член 2, точка 9 от Директива 2009/73/ЕО, което се използва за съхранение на природен газ, включително балансиращ запас, и което е свързано към преносна или разпределителна система, с изключение на съхранение в надземни сферични съоръжения или съхранение в тръбопроводи.“

2) Въмъкват се следните членове:

„Член 6а

Цели за запълване и графици на запълване

1. При спазване на параграфи 2—5 държавите членки трябва да постигнат до 1 ноември всяка година следните цели за запълване на общия капацитет на всички подземни съоръжения за съхранение на газ, които са разположени на тяхна територия и са пряко свързани с пазарна зона на тяхна територия, както и на съоръженията за съхранение, изброени в приложение Ib:

- а) за 2022 г.: 80 %;
- б) от 2023 г.: 90 %.

За спазване на настоящия параграф държавите членки вземат предвид целта за гарантиране на сигурността на доставките на газ в Съюза в съответствие с член 1.

2. Независимо от параграф 1 и без да се засягат задълженията на други държави членки за запълване на съответните подземни съоръжения за съхранение на газ, целта за запълване на всяка държава членка, в която са разположени подземни съоръжения за съхранение на газ, се ограничава до обем, съответстващ на 35 % от средното годишно потребление на газ през предходните пет години за посочената държава членка.

3. Независимо от параграф 1 и без да се засягат задълженията на други държави членки за запълване на съответните подземни съоръжения за съхранение на газ, целта за запълване на всяка държава членка, в която са разположени подземните съоръжения за съхранение на газ, се намалява с обема, доставен на трети държави през референтния период 2016–2021 г., ако средният доставен обем е бил над 15 TWh годишно по време на периода за изтегляне на газ от съоръжението за съхранение (октомври — април).

4. За подземните съоръжения за съхранение на газ, изброени в приложение Ib, се прилагат целите за пълване съгласно параграф 1 и графика на пълване съгласно параграф 7. Подробностите за задълженията за всяка държава членка ще бъдат определени в двустранно споразумение в съответствие с приложение Ib.

5. Държава членка може частично да постигне целта за пълване, като се отчита ВПП, физически съхраняван и наличен в съоръжения за ВПП, ако е изпълнено всяко едно от следните условия:

а) газовата система включва значителен капацитет за съхранение на ВПП, който годишно представлява повече от 4 % от средното национално потребление за предходните пет години;

б) държавата членка е наложила задължение на доставчиците на газ да съхраняват минимални количества газ в подземни съоръжения за съхранение на газ и/или съоръжения за ВПП в съответствие с член 6б, параграф 1, буква а).

6. Държавите членки предприемат необходимите мерки за постигане или за гарантиране на постигането на междинните цели, както следва:

а) за 2022 г.: както са посочени в приложение Ia и,

б) от 2023 г.: в съответствие с параграф 7.

7. За 2023 г. и следващите години всяка държава членка с подземни съоръжения за съхранение на газ подава на Комисията до 15 септември на предходната година проект на график на пълване с междинни цели за февруари, май, юли и септември, включително техническа информация в обобщен вид за подземните съоръжения за съхранение на газ на нейна територия, пряко свързани с нейната пазарна зона. Графикът на пълване и междинните цели се основават на средния процент на пълване през предходните пет години.

За държавите членки, за които целта за пълване е намалена до 35 % от тяхното средно годишно потребление на газ съгласно параграф 2, междинните цели на графика на пълване се намаляват съответно.

Въз основа на техническата информация, предоставена от всяка държава членка, и като взема предвид оценката на КППГ, Комисията приема актове за изпълнение за определяне на графика на пълване на всяка държава членка. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 18а, параграф 2. Тези актове за изпълнение се приемат до 15 ноември на предходната година, когато е необходимо и включително когато дадена държава членка е представила актуализиран проект на график на пълване. Те се основават на оценка на общата ситуация по отношение на сигурността на доставките на газ и развитието на търсенето и предлагането на газ в Съюза и в отделните държави членки, като се определят по начин, който гарантира сигурност на доставките на газ, като същевременно се избягва ненужната тежест за държавите членки, участниците на газовия пазар, операторите на системи за съхранение или клиентите и не се нарушава неоправдано конкуренцията между съоръженията за съхранение, разположени в съседни държави членки.

8. Когато, през която и да е година, дадена държава членка не може да постигне до 1 ноември своята цел за пълване поради специфични технически характеристики на едно или повече подземни съоръжения за съхранение на газ на нейна територия, като например изключително ниски нива на нагнетяване, на тази държава членка се разрешава да постигне целта си за пълване до 1 декември. Държавата членка информира Комисията до 1 ноември, като посочи причините за забавянето.

9. Целта за пълване не се прилага, когато и докато Комисията е обявила извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза съгласно член 12 по искане, в зависимост от случая, на една или повече държави членки, които са обявили извънредна ситуация на национално равнище.

10. Компетентният орган на всяка държава членка извършва непрекъснат мониторинг за спазване на графика на пълване и докладва редовно на КППГ. Ако степента на пълване на дадена държава членка е с повече от пет процентни пункта по-ниска от равнището в графика на пълване, компетентният орган незабавно предприема ефективни мерки за увеличаване на степента на пълване. Държавите членки информират Комисията и КППГ относно предприетите мерки.

11. В случай на значително и устойчиво отклонение от страна на държава членка от графика на пълване, което застрашава постигането на целта за пълване или в случай на отклонение от целта за пълване, Комисията, след като се консултира с КППГ и съответните държави членки, издава препоръка до съответната държава членка или до съответните други държави членки относно мерките, които трябва да бъдат предприети незабавно.

Когато един месец след получаването на препоръката на Комисията отклонението не е намалено значително, Комисията, след консултация с КППГ и със съответните държави членки, взема решение като крайна мярка да изиска от съответната държава членка да предприеме мерки, с които ефективно да се преодолее отклонението, включително, когато е целесъобразно, една или повече от мерките, предвидени в член 6б, параграф 1, или всяка друга мярка за осигуряване на постигане на целта за запълване съгласно настоящия член.

При вземането на решение кои мерки да предприеме съгласно втора алинея Комисията взема предвид специфичното положение на съответните държави членки, като например размера на подземните съоръжения за съхранение на газ спрямо вътрешното потребление на газ, значението на подземните съоръжения за съхранение на газ за сигурността на доставките на газ в региона и всички съществуващи съоръжения за съхранение на ВПП.

Всички мерки, предприети от Комисията по отношение на отклонения от графика за запълване или целта за запълване за 2022 г., трябва да вземат предвид краткия срок за изпълнение на настоящия член на национално равнище, който може да е допринесъл за отклонението от графика за запълване или целта за запълване за 2022 г.;

Комисията гарантира, че мерките, предприети съгласно настоящия параграф:

- а) не надхвърлят необходимото за гарантиране на сигурността на доставките на газ;
- б) не създават непропорционална тежест за държавите членки, участниците на газовия пазар, операторите на системи за съхранение или клиентите.

Член 6б

Изпълнение на целите за запълване:

1. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, включително предвиждане на финансови стимули или компенсации за участниците на пазара, с цел постигане на целите за запълване, определени съгласно член 6а. При осигуряване на постигането на целите за запълване държавите членки дават приоритет, когато е възможно, на пазарните мерки.

Доколкото всяка от мерките, предвидени в настоящия член, са задължения и правомощия на националния регулаторен орган, съгласно член 41 от Директива 2009/73/ЕО, националните регулаторни органи отговарят за предприемането на тези мерки.

Мерките, предприети съгласно настоящия параграф, по-специално, могат да включват:

- а) изискване от доставчиците на газ да съхраняват минимални количества газ в съоръжения за съхранение, включително подземни съоръжения за съхранение на газ и/или съоръжения за съхранение на ВПП, като обемът на тези количества да бъде определен въз основа на количеството газ, доставяно от доставчиците на газ на защитени клиенти;
- б) изискване от операторите на системи за съхранение да предлагат чрез тръжна процедура капацитета си на участниците на пазара;
- в) изискване от операторите на газопреносни системи или образуванията, определени от държавата членка, да закупуват и управляват балансиращи запаси изключително за изпълнение на функциите си като оператори на газопреносни системи и, когато е необходимо, да налагат задължение на други определени образувания за целите на гарантиране на сигурността на доставките на газ в случай на извънредна ситуация, съгласно посоченото в член 11, параграф 1, буква в);
- г) използване на координирани инструменти като платформи за закупуване на ВПП с други държави членки, за да се увеличи максимално използването на ВПП и да се намалят инфраструктурните и регулаторните пречки пред споделеното използване на ВПП за запълване на подземните съоръжения за съхранение на газ;
- д) използване на доброволен механизъм за съвместно възлагане на обществени поръчки за природен газ, като за изпълнението на този механизъм Комисията може, ако е необходимо, да издаде до 1 август 2022 г., насоки за прилагането му;
- е) предоставяне на финансови стимули за участниците на пазара, включително операторите на системи за съхранение, като например, договори за разлика, или предоставяне на компенсации за участниците на пазара за недостига на приходи или за разходите, понесени от тях вследствие на задължения на участниците на пазара, включително операторите на системи за съхранение, които не могат да бъдат покрити от приходите;
- ж) изискване притежателите на капацитет за съхранение да използват или да освобождават неизползвани резервирани капацитети, докато притежателят на капацитет за съхранение, който не използва капацитета за съхранение, продължава да бъде задължен да заплати договорената цена за целия срок на договора за съхранение;
- з) приемане на ефективни инструменти за закупуване и управление на стратегически резерв от публични или частни образувания, при условие, че такива инструменти не нарушават конкуренцията или правилното функциониране на вътрешния пазар;
- и) назначаване на специално образувание със задача да постигне целта за запълване, в случай че целта за запълване не бъде постигната по друг начин;
- й) предоставяне на отстъпки от тарифите за съхранение;

к) събиране на приходите, необходими за възстановяване на капиталовите и оперативните разходи, свързани с регулираните съоръжения за съхранение, като тарифи за съхранение и като специална такса, включена в тарифите за пренос, събирани само от изходните точки до крайните клиенти, намиращи се в същите държави членки, при условие, че приходите, събирани чрез тарифите, не са по-големи от разрешените приходи;

2. Мерките, предприети от държавите членки съгласно параграф 1, се ограничават до това, което е необходимо за изпълнение на графика на запълване и за постигане на целите за запълване. Тези мерки са ясно дефинирани, прозрачни, пропорционални, недискриминационни и проверими. Те не трябва да нарушават неоправдано конкуренцията или правилното функциониране на вътрешния газов пазар, нито да застрашават сигурността на доставките на газ за други държави членки или за Съюза.

3. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират използването по ефективен начин на съществуващата инфраструктура на национално и регионално равнище за целите на сигурността на доставките на газ. Тези мерки при никакви обстоятелства не блокират или ограничават трансграничното използване на съоръженията за съхранение или съоръженията за ВПП и не ограничават капацитета за трансграничен пренос, разпределен в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията (*).

4. Когато предприемат мерки съгласно настоящия член, държавите членки прилагат принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, като същевременно постигат целите на съответните си мерки в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета (**).

Член 6в

Договорености за съхранение и механизъм за споделяне на тежестта

1. Държава членка без подземни съоръжения за съхранение на газ гарантира, че участниците на пазара в рамките на тази държава членка разполагат с договорености с операторите на подземни системи за съхранение или с други участници на пазара в държавите членки, които имат подземни съоръжения за съхранение на газ. Тези договорености предвиждат използването, до 1 ноември, на обеми за съхранение, съответстващи на най-малко 15 % от средното годишно потребление на газ през предходните пет години на държавата членка без подземни съоръжения за съхранение на газ. Въпреки това, когато капацитетът за трансграничен пренос или други технически ограничения не позволяват на държава членка без подземни съоръжения за съхранение на газ да използва напълно 15 % от тези обеми за съхранение, тази държава членка съхранява само технически възможните обеми.

В случай че техническите ограничения не позволяват на държава членка да изпълни задължението по първа алинея и същата държава членка е въвела задължение да съхранява други горива, за да замени газа, задължението по първа алинея може по изключение да бъде изпълнено чрез еквивалентно задължение за съхранение на горива, различни от газ. Техническите ограничения и еквивалентността на мярката се доказват от въпросната държава членка.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държава членка без подземни съоръжения за съхранение на газ може да разработи механизъм за споделяне на тежестта с една или повече държави членки с подземни съоръжения за съхранение на газ („механизъм за споделяне на тежестта“).

Механизмът за споделяне на тежестта се основава на съответните данни от последната оценка на риска съгласно член 7 и взема предвид всеки един от следни параметри:

- а) разходите за финансова подкрепа за постигане на целите за запълване, с изключение на разходите за изпълнение на задълженията по отношение на стратегическия резерв;
- б) количествата газ, необходими за задоволяване на търсенето на защитените клиенти в съответствие с член 6, параграф 1;
- в) техническите ограничения, включително разполагаемия капацитет за съхранение под земята, техническия капацитет за трансграничен пренос и дебата на изтегляне на газ от съоръженията за съхранение.

Държавите членки уведомяват Комисията относно механизма за споделяне на тежестта до 2 септември 2022 г. При липса на споразумение относно механизма за споделяне на тежестта държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ доказват, че изпълняват изискванията по параграф 1, и уведомяват Комисията за това.

3. Като преходна мярка, държави членки без подземни съоръжения за съхранение на газ, които имат подземни съоръжения за съхранение на газ, включени в последния списък на проекти от общ интерес, посочен в Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета (***) , могат частично да изпълнят изискванията по параграф 1, като отчитат запасите от ВПП в съществуващите плаващи складови съоръжения, докато не започнат да функционират подземните съоръжения за съхранение на газ.

4. Държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ могат да предоставя стимули или финансова компенсация на участниците на пазара или на операторите на газопреносни системи според случая, за недостига на приходи или за разходи, понесени от тях, вследствие на изпълнението на техните задължения за съхранение съгласно настоящия член, когато такъв недостиг или такива разходи не могат да бъдат покрити от приходи, за гарантиране на изпълнението на задължението за съхранение на газ в други държави членки съгласно параграф 1 или с цел изпълнение на механизма за споделяне на тежестта. Ако стимулът или финансовата компенсация се финансират чрез налог, този налог не се прилага за трансгранични точки за междусистемно свързване.

5. Независимо от параграф 1, когато държава членка има подземни съоръжения за съхранение на газ на собствена територия, чийто общ капацитет е по-голям от годишното потребление на газ в същата държава членка, държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ, които имат достъп до тези съоръжения:

а) гарантират, че обемите за съхранение до 1 ноември съответстват най-малко на средната стойност на използвания капацитет за съхранение за предходните пет години, определен, наред с другото, като се вземат предвид потоците по време на сезона на изтегляне на газ през предходните пет години от държавите членки, в които се намират съоръженията за съхранение; или

б) доказват, че е бил резервиран капацитет за съхранение, еквивалентен на обема, обхванат от задължението по буква а).

Ако държавата членка без подземни съоръжения за съхранение на газ може да докаже, че е резервиран капацитет за съхранение, еквивалентен на обема, обхванат от задължението по буква а) от първа алинея, се прилага параграф 1.

Задължението по настоящия параграф се ограничава до 15 % от средното годишно потребление на газ през предходните пет години в съответната държава членка.

6. Освен ако не е посочено друго в приложение Ib, в случай на подземни съоръжения за съхранение на газ, разположени в една държава членка, които не са обхванати от параграф 5, но са пряко свързани с пазарната зона на друга държава членка, тази друга държава членка гарантира, че до 1 ноември обемите за съхранение съответстват най-малко на средната стойност на капацитета за съхранение, резервиран в съответната трансгранична точка през предходните пет години.

Член 6z

Мониторинг и прилагане

1. Операторите на системи за съхранение докладват степента на запълване на компетентния орган във всяка държава членка, в които се намира съответното подземно съоръжение за съхранение на газ и, ако е приложимо, на образуване, определено от тази държава членка („определеното образуване“), както следва:

а) за 2022 г.: за всяка от междинните цели, посочени в приложение Ia; и

б) от 2023 г.: както е определено съгласно член 6а, параграф 4.

2. Компетентният орган и, ако е приложимо, определеното образуване на всяка държава членка, провеждат мониторинг на степента на запълване на подземните подземни съоръжения за съхранение на газ на своя територия в края на всеки месец и докладват резултатите на Комисията без излишно забавяне.

Комисията може, когато е целесъобразно, да покани Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) да окаже съдействие при такъв мониторинг.

3. Въз основа на информацията, предоставена от компетентния орган и, ако е приложимо, от определения орган на всяка държава членка, Комисията докладва редовно на КППГ.
4. КППГ подпомага Комисията при мониторинга на графици на запълване и целите на запълване и разработва насоки за Комисията относно подходящи мерки за осигуряване на изпълнение в случаите, когато държавите членки се отклоняват от графика на запълване или не постигат целите за запълване.
5. Държавите членки предприемат необходимите мерки за изпълнение на графика на запълване и постигане на целите за запълване, както и за осигуряване на изпълнението на задълженията за съхранение от страна на участниците на пазара, от които се изисква изпълнение, включително като налагат достатъчно възпиращи санкции и глоби на тези участници на пазара.

Държавите членки без забавяне информират Комисията за мерките за прилагане, предприети съгласно настоящия параграф.

6. Когато трябва да бъде обменена чувствителна търговска информация, Комисията може да свиква заседания на КППГ, които са ограничени до държавите членки и Комисията.
7. Обменяната информация се ограничава до това, което е необходимо за целите на мониторинга на спазването на настоящия регламент.

Комисията, националните регулаторни органи и държавите членки запазват поверителността на чувствителната търговска информация, получена за целите на изпълнение на задълженията им.

- (*) Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (ОВ L 72, 17.3.2017 г., стр. 1).
- (**) Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).
- (***) Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).“

3) Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. До 1 септември 2022 г. ЕМОПС за газ провежда симулация в рамките на целия Съюз на сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата, включително на сценариите за продължително прекъсване на работата на единствен източник на доставка. В симулацията се включват определяне и оценка на коридорите за спешно снабдяване с газ и се определят също така държавите членки, които могат да предприемат действия за справяне с установените рискове, включително във връзка със съхранението и ВПП. Сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата и методологията за симулацията се определят от ЕМОПС за газ в сътрудничество с КППГ. ЕМОПС за газ гарантира подходящо равнище на прозрачност и достъп до допусканията си за моделиране, използвани в сценариите ѝ. Симулацията в рамките на целия Съюз на сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата се повтаря на всеки четири години освен ако обстоятелствата не изискват по-често актуализации.“

б) в параграф 4 се добавя следната буква:

„ж) като се вземат предвид сценариите за продължително прекъсване на работата на единствен източник на доставки.“

4) В член 16 се добавя следният параграф:

„3. Държавите членки гарантират, че задълженията за съхранение съгласно настоящия регламент се изпълняват чрез използване на съоръжения за съхранение в Съюза. Въпреки това сътрудничеството между държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност може да включва доброволни договорености за използване на капацитета за съхранение, предоставен от договарящите се страни от Енергийната общност, за съхраняване на допълнителни количества газ за държавите членки.“

5) Въмква се следният член:

„Член 17а

Докладване от Комисията

1. До 28 февруари 2023 г. и веднъж годишно след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, съдържащ:

- а) преглед на мерките, предприети от държавите членки за изпълнение на задълженията за съхранение,
- б) преглед на времето, необходимо за процедурата по сертифициране, предвидена в член 3а от Регламент (ЕО) № 715/2009;
- в) преглед на мерките, поискани от Комисията, за да се гарантира спазването на графици на запълване и на целите за запълване.
- г) анализ на потенциалното въздействие на настоящия регламент върху цените на газа и потенциалните икономии на газ във връзка с член 6б, параграф 4.“

6) Въмква се следният член:

„Член 18а

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета (*).

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

(*) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).“

7) В член 20 се добавя следният параграф:

„4. Членове ба — бг не се прилагат за Ирландия, Кипър и Малта, доколкото те не са пряко свързани с взаимосвързаната газова система на която и да е друга държава членка.“

8) В член 22 се добавя следният параграф:

„Член 2, точки 27–31, членове ба — бг, член 16, параграф 3, член 17а, член 18а, член 20, параграф 4 и приложения Ia и Ib се прилагат до 31 декември 2025 г.“

9) Текстът, който се съдържа в приложението към настоящия регламент, се въмква в приложения Ia и Ib.

Член 2

Изменения на Регламент (ЕО) № 715/2009

Регламент (ЕО) № 715/2009 се изменя, както следва:

1) Въмква се следният член:

„Член 3а

Сертифициране на оператори на системи за съхранение

1. Държавите членки гарантират, че всеки оператор на система за съхранение, включително всеки оператор на системи за съхранение, контролиран от оператор на преносни системи, е сертифициран в съответствие с процедурата, предвидена в настоящия член, или от националния регулаторен орган или от друг компетентен орган, определен от съответната държава членка, съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета (*) (за всеки от тези случаи „сертифициращ орган“).

Настоящият член се прилага също така за оператори на системи за съхранение, контролирани от оператори на преносни системи, които вече са били сертифицирани съгласно правилата за отделяне съгласно членове 9, 10 и 11 от Директива 2009/73/ЕО.

2. Сертифициращият орган издава проект на решение за сертифициране по отношение на операторите на системи за съхранение, които експлоатират подземни съоръжения за съхранение на газ с капацитет над 3,5 TWh, когато съоръженията за съхранение общо, независимо от броя на операторите на системи за съхранение, са били запълнени на 31 март 2021 г. и на 31 март 2022 г. в степен, която средно е била по-ниска от 30 % от максималния им капацитет до 1 февруари 2023 г. или в срок от 150 работни дни от датата на получаване на уведомлението съгласно параграф 9.

По отношение на операторите на системи за съхранение, посочени в първа алинея, сертифициращият орган полага всички усилия да издаде проект на решение за сертифициране до 1 ноември 2022 г.

По отношение на всички останали оператори на системи за съхранение сертифициращият орган издава проект на решение за сертифициране до 2 януари 2024 г. или в срок от 18 месеца след датата на получаване на уведомлението съгласно параграфи 8 или 9.

3. При отчитането на риска за сигурността на енергийните доставки в Съюза, сертифициращият орган взема предвид всеки риск за сигурността на доставките на газ на национално, регионално или съюзно равнище, както и всяко смекчаване на подобен риск, произтичащ, наред с другото, от:

- а) собственост, доставки или други търговски отношения, които биха могли да окажат отрицателно въздействие върху стимулите и способността на оператора на система за съхранение да запълни подземното съоръжение за съхранение на газ;
- б) правата и задълженията на Съюза по отношение на трета държава, които произтичат съгласно международното право, включително съгласно всяко споразумение, сключено с една или повече трети държави, по което Съюзът е страна, и което засяга въпросите на сигурността на енергийните доставки.
- в) правата и задълженията на съответните държави членки по отношение на трета държава, които произтичат от споразумения, сключени от съответните държави членки с една или повече трети държави, доколкото тези споразумения са в съответствие с правото на Съюза; или
- г) всякакви други специфични факти и обстоятелства по случая.

4. Ако сертифициращият орган стигне до заключението, че лице, което пряко или непряко контролира или упражнява права върху оператора на система за съхранение по смисъла на член 9 от Директива 2009/73/ЕО, може да застраши сигурността на енергийните доставки или основните интереси в областта на сигурността на Съюза или на някоя държава членка, сертифициращият орган отказва сертифицирането. Вместо това сертифициращият орган може да издаде решение за сертифициране при условия, които гарантират достатъчното смекчаване на рисковете, които могат да окажат отрицателно въздействие върху запълването на подземните съоръжения за съхранение на газ, при условие че тяхната приложимост може да бъде напълно гарантирана чрез ефективно прилагане и мониторинг. Тези условия могат да включват по-специално изискване собственикът на система за съхранение или операторът на система за съхранение да прехвърли управлението на системата за съхранение.

5. Когато сертифициращият орган стигне до заключението, че рисковете за доставките на газ не могат да бъдат ограничени посредством условия съгласно параграф 4, включително като се изисква от собственика на системата за съхранение или оператора на система за съхранение да прехвърли управлението на системата за съхранение, и поради това откаже сертифицирането, той:

- а) изисква от собственика на системата за съхранение или оператора на системата за съхранение или от всяко лице, за които счита, че може да застрашат сигурността на енергийните доставки или основните интереси на Съюза в областта на сигурността на някоя държава членка, да се освободи от дяловото участие или правата, които притежава в собствеността върху системата за съхранение или в собствеността върху оператора на системата за съхранение, и определя срок за такова освобождаване;
- б) разпорежда, когато е целесъобразно, временни мерки, за да се гарантира, че това лице не може да упражнява какъвто и да било контрол или права върху въпросния собственик на системата за съхранение или оператор на системата за съхранение до момента на освобождаване от дяловото участие или от правата; и
- в) предвижда подходящи компенсаторни мерки в съответствие с националното право.

6. Сертифициращият орган уведомява без забавяне Комисията за проекта на решението си за сертифициране, заедно с цялата необходима информация.

Комисията представя становище по проекта на решението за сертифициране на сертифициращия орган в срок от 25 работни дни след това уведомление. Сертифициращият орган отчита в максимална степен становището на Комисията.

7. Сертифициращият орган издава решението за сертифициране в срок от 25 работни дни от получаването на становището на Комисията.

8. Преди да бъде пуснато в експлоатация дадено новопостроено подземно съоръжение за съхранение на газ, операторът на системата за съхранение се сертифицира в съответствие с параграфи 1–7. Операторът на система за съхранение уведомява сертифициращия орган за намерението си да пусне съоръжението за съхранение в експлоатация.

9. Операторите на системи за съхранение уведомяват съответния сертифициращ орган за всяка планирана сделка, която би изисквала преоценка на съответствието им с изискванията за сертифициране, предвидени в параграфи 1–4.

10. Сертифициращият орган следи постоянно дали операторите на системи за съхранение продължават да спазват изискванията за сертифициране, предвидени в параграфи 1–4. Те откриват процедура по сертифициране за повторна оценка съответствието при което и да е от следните обстоятелства:

- а) след получаване на уведомление от оператора на система за съхранение съгласно параграфи 8 или 9;
- б) по собствена инициатива, когато има сведения, че планирана промяна в правата или влияние върху оператор на система за съхранение могат да доведат до неспазване на изискванията по параграфи 1, 2 и 3;
- в) след мотивирано искане от Комисията.

11. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират непрекъснатата експлоатация на подземните съоръжения за съхранение на газ на съответните им територии. Тези подземни съоръжения за съхранение на газ могат да бъдат спирани от експлоатация само в случай че техническите изисквания и изискванията за безопасност не са изпълнени или след заключение на сертифициращия орган, след като се вземе предвид становището на ЕМОПС за газ, че спирането не отслабва сигурността на доставките на газ на равнището на Съюза или на национално равнище.

Когато е целесъобразно, се предприемат подходящи компенсаторни мерки, в случай че спирането от експлоатация не бъде разрешено.

12. Комисията може да издаде насоки относно прилагането на настоящия член.

13. Настоящият член не се прилага за частите от съоръженията за ВПП, които се използват за съхранение.

(*) Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).“

2) В член 13 се добавя следният параграф:

„3. Националните регулаторни органи могат да прилагат отстъпка в размер до 100 % за тарифите за пренос и разпределение, основани на капацитета, към входните точки от и изходните точки към подземните съоръжения за съхранение на газ и съоръженията за ВПП, освен ако и в степента, в която такова съоръжение, което е свързано към повече от една преносна или разпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка за междусистемно свързване.

Настоящият параграф се прилага до 31 декември 2025 г.“

Член 3

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел 29 юни 2022 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
F. RIESTER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

„ПРИЛОЖЕНИЕ Ia ⁽¹⁾“**Графици на запълване с междинни цели за запълване за 2022 г. за държавите членки с подземни съоръжения за съхранение на газ**

Държава членка	1 август — междинна цел	1 септември — междинна цел	1 октомври — междинна цел	1 ноември — цел за запълване
AT	49%	60%	70%	80%
BE	49%	62%	75%	80%
BG	49%	61%	75%	80%
CZ	60%	67%	74%	80%
DE	45%	53%	80%	80%
DK	61%	68%	74%	80%
ES	71%	74%	77%	80%
FR	52%	65%	72%	80%
HR	49%	60%	70%	80%
HU	51%	60%	70%	80%
IT	58%	66%	73%	80%
LV	57%	65%	72%	80%
NL	54%	62%	71%	80%
PL	80%	80%	80%	80%
PT	72%	75%	77%	80%
RO	46%	57%	66%	80%
SE	40%	53%	67%	80%
SK	49%	60%	70%	80%

ПРИЛОЖЕНИЕ Iб

Споделена отговорност за цел за запълване и на график на запълване

Що се отнася до целта за запълване и графика на запълване съгласно член 6а Федерална република Германия и Република Австрия споделят отговорността по отношение на съоръженията за съхранение Haidach и 7Fields. Точното съотношение и обхват на тази отговорност както на Федерална република Германия, така и на Република Австрия, е предмет на двустранно споразумение между тези държави членки.“

⁽¹⁾ Настоящото приложение подлежи на пропорционалните запълнения на всяка държава членка съгласно настоящия регламент, по-специално членове 6а, 6б и 6в.

За държавите членки, попадащи в обхвата на член 6а, параграф 2, пропорционалната междинна цел се изчислява, като стойността, посочена в таблицата, се умножи по границата от 35 % и резултатът се раздели на 80 %.